

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 Ft — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hónapos periódusért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkalmán különösen áron vételnek föl. Bélyeg-díj minden külön bejegyzésért 30 kr

Mit végeztek ?

Bánffy Dezső báró miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter szombaton Bécsben hosszasan tárgyaltak osztrák kollégáikkal és vasárnap visszatértek Budapestre.

Ez a legeslegújabb hír a kiegyezési kísérletek dolgában.

Hogy miről tárgyaltak, azt tudjuk, de hogy mint végeztek, arról hallgatnak a krónikák.

Hallgatnak pedig azért, mert Bánffy Dezső és Lukács László mélységes titoktartást fogadtak, s ugyanerre kötelezték magukat az osztrák kollegák is.

Már hogy meddig titkolóznak, azt nem tudjuk, de hisszük, hogy mennél előbb felpattan a titkok zára és megtudja a világ, hogy csak diskurálgattak-e, avagy végeztek is valamit.

Ezt az utazást kommentáló hírek arról szólottak, hogy Bánffy és Lukács urak ezuttal döntő dolognak az elvégzése céljából utaztak fel Bécsbe.

Döntöttek-e, vagy nem e pillanatban nem tudjuk! Sejtjük azonban, hogy érdemleges dolgot nem végeztek, mert ha ezt cselekedték, akkor Bánffynak első kötelessége lett volna a királyhoz menni és neki referálni a történetekről, de mert Bánffy Budapestre jött, ebből

azt kell következtetni, hogy vagy nem tárgyaltak érdemleges dolgot, vagy ha ilyet tárgyaltak is, nem jutottak végleges megállapodásra.

Ma is tehát ott állunk, a hol eddig voltunk. Alkudozunk, kísérletezünk, tárgyalunk, utazgatunk s a kérdés nem jut előbbre, mint a hol eddig állott.

Maholnap egybeül a magyar képviselőház, a melynek még is csak illő dolog lesz valamit tudomására hozni mindabból, a mit a szünet alatt a két kormány ebben a nevezetes kérdésben végzett, ha ugyan egyáltalán végeztek valamit.

Lesz-e jelenteni valója a kormánynak a képviselőházhoz, azt valójában nehéz ma megmondani. Holott talán nagyon is elérkezett volna az ideje annak, hogy a kormány immár komoly lépésre határozza magát.

Hát azt megengedjük, hogy a Bánffy-kormánynak szándéka megoldani a kérdést, de vagy nem tudja, vagy olyan akadályokkal kell megküzdenie, a melyeknek legyőzésére nincs meg az ereje, vagy a bátorsága.

Annyit látunk, hogy ezek az akadályok osztrák részről merültek fel. Thun gróf már megkezdte az akciót, melynek az a célja, hogy az alkotmányos kormányzást lehetővé tegye.

Ez a dolog nem sikerült neki. Most már berekesztette a parlamentet és kormányoz az ugynevezett — szükségrendeletekkel.

Ez az osztrák felfogás szerint még nem jelent alkotmányon kívüli állapotot. Am a magyar felfogás szerint ez az állapot egyáltalán nem az, melyet a kiegyezési törvény feltételez oly célból, hogy az ezen állapotban lévő Ausztriával a kiegyezési szerződést érvényesen megújíthassuk.

Bánffy bárónak most bizonyára az volt a célja, hogy az osztrák kormánnyal megbeszélje annak a módját, hogy mikép állíttassék vissza az alkotmányosság Ausztriában, mint előfeltétele a gazdasági kiegyezés megújításának.

Ugy kell lenni, hogy Thun gróf most sem tudott ez irányban garanciákat nyújtani s ma is csak ott állunk, a hol voltunk.

Kétségtelenül tanácskoztak a felett, hogy ha egyelőre nem lehet az alkotmányosságot a maga teljességében visszaállítani, az osztrák kormánynak engedessék idő az újabb kísérletezésre.

Bele ment-e ebbe Bánffy, vagy nem, azt ma még csak ő tudja.

Mi hisszük, hogy nem. Mert annyit tudunk, hogy maga a magyar kormánypárt sem hajlandó újabb provizo-

TALÁLKOZÁS.

— Az «Iza» című kötetből. —

A «Debreczen» eredeti tárczája.
Ha künn az űrben megjelen,
Találkozik két meteor —
Egymásra néznek hirtelen,
De meg nem állnak semmikor.

Egy fény sugar üdvözlötök,
Hideg, parányi, büszke jel.
Aztán — az égből jöttek ők,
S az örök ejbe tűnnek el.

Ki tudja, hogy mely átok eg
Niobe zordon csillagán?
Miért hogy sorsuk büszkeség,
Hideg fény örökös magány?

Ha vadvirágos rét felett
Két tarka pille összejön
— Csapongva, mint a képzelet —
Megülnek egy kis rózsafű.

Egy szép, szerelmes rózsaszál
Borítja rájuk szirmait,
S a léghen oly sok pille száll . . .
S a földön oly sok rózsaszál . . .

Ki gondol arra vakmerőn
— Titán lehet csak, vagy botor —
Mi lesz, ha egyszer összejön
Egy pille és egy meteor?

Martos Ferencz

A pombéji bor.

A «Debreczen» eredeti tárczája.

— Olasz rajz. —

— Padrone!
— Signor?
— A legjobb borát ide, a legédesebbet, legtüzesebbet! Vénusra mondom, semmi sem fárasztja, semmi sem lankasztja jobban az embert, semmi sem tikkasztja ki jobban a torkát, mint egy pár órai séta Pompéiben.

— Tessék parancsolni, a mit kíván, vörös bort, fehérét, falernumit, caprit, Lacrima Christit; pinczém gazdagsága: hirneve bátran vetekedhetik a régi pinczéivel, uram.

— Talán még pombéji bora is van?
— Miért ne?
— Bizonyosan még Cicero és az ifjabb Pilinius pinczéjéből.

— A bornak is meg van a maga sorsa, úgy mint a könyveknek.

— Bacchusa! Padrone, maga nagyszerűen ismeri a szerzőket és alkalmazni tudja tudományát; ön bizonyosan olyan kancsót kínál nekem, melyet a vén Pilinus használt a hajóján, a mikor az a borzasztó kitörés megfosztotta életétől.

A vendéglős, igazi római fej, kurtára nyírt kondor hajjal, a hajtól háromszorosan hajló tokéval, finoman mosolygott vendégére. Aztán intett neki, hogy csak türelemmel várjon egy percig és széles vállai csakhamar eltűntek a gádor mélységében.

Az utas, Louis ur magára maradt. Fiatal, mintegy harmincz éves építész volt. Nehézkö-

sen leereszkedett a székre s maga mellé tette növénygyűjtő szelenczéjét, mely eddig vállán lógott. Kinyitotta a szelenczét s vigyazva kivett belőle egy kis szürke gyikot, a milyen a pombéji romok közt szokott szaladgálni s egy felfordított pohár alá rejtette.

A sokáig összegémberevedve volt kis állat lassan-lassan magához tért s miután egypár-szor gyorsan megkerülte új fogságának falát, megállt s erősen rászögezte csillogó szemét elrablójára.

A szoba felhomályába visszavonult építész fejét tenyerébe hajtva, gépiesen nézett rá; gondolata messze elkalandozott a vendéglőtől.

Látta magát a sirok között, az antik Pompei divatos sétahelyén. Különös ötlet sugallta neki, hogy abban a pillanatban fojja meg a gyikot, mikor az eltűnni akart Nolvoleia Tyche sirboltjának hasadékában. Ebben a pillanatban az odaverődő napfény ketté vágta a mauzoleumok képét s izzó vonalakat vetett a padmaly gerendáira.

A korcsmáros visszatért s nagy gondosan hozott egy tiszta amforát, mely vászonba és bőrbe volt göngyölve s biborzsinnal bekötözve mely a kancsó száját légmentesen elzáró pecsétben végződött. Hamiskásan kacsintot s letette a kancsót az utas elé.

— Nos, mit mond ehhez uram?

Louis maga elé tartotta a kancsót, hogy megvizsgálja. A vörös égetett cserép megvilágosodott idővel és hasonló lett vezuv lavájához, bizonyos sápadtságot kapott, mint a sir fehérsége: itt-ott egy kicsit megrücskösö-

riumba belemenni, a minek aztán csak az a következménye lehet, az t. i., hogy komolyan hozzáfogjunk az önálló gazdasági berendezkedéshez.

Ez meg az osztrákoknak nem tesz, s most már attól függ a kérdés, hogy az uralkodó melyik felfogáshoz csatlakozik. Ha a magyar kormány álláspontját nem osztja, akkor a Bánffy-kormányt feltétlenül le kell mondania, ha pedig — a mi nem valószínű — az osztrák felfogást nem akceptálja, akkor Thun gróf és kabinetjének kell beadni a kulcsot.

Bármint legyen is, egy dolog bizonyos és ez az, hogy ebből a zavaros helyzetből egyelőre aligha bontakoznak ki s még kevésbé olykép, hogy Magyarországnak javára válják.

Mindenesetre érdeklél várhatjuk a fejleményeket.

A kiegyezés válsága.

Bécsből vesszük a következő tudósítást, mely az ottani politikai körök hangulatát tünteti fel:

Bécs, aug. 8.

Baró Bánffy Dezső és Lukács László pénzügyminiszter hazatéréseivel az itteni politikai körökben az a meggyőződés, hogy a Bánffy-kabinet napjai meg vannak számlálva. Azok a tetszetős jelszavak, a melyeket még nemrég kiadtak azzal, hogy a helyzet súlypontja Budapesten fekszik, egyszerre elvesztették csillogásukat és a hozzá fűzött remények széjjel foszlottak, mint a szappan buborék. A miniszterelnök tegnapelőtt meggyőződhetett arról Bécsben, hogy még oly nagy ravaszsággal és erőszakossággal összetoborzott többség sem használ semmi, ha ez a többség merészkedik Bécs kalkuláit megzavarni. A magyar kormány álláspontja Bécsben teljes vereséget

szennvedett az osztrák kormányt kényelmes helyzetével szemben, — hogy a kiegyezési kérdést a fennálló viszonyok mérlegelese mellett nagyon alárendelt és mellékes kérdésnek tekinti.

És minthogy az osztrák kormány ezen álláspontjával támaszkodhatik az osztrák császárra, a kinek határozott akarata és kívánsága, hogy az önálló vámterület Magyarországon ne létesíthessék, Bánffy báró elvesztette átszámját.

Bécsi illetékes körök véleménye szerint a kiegyezés kérdése Ausztriára nézve csak akkor lehet majd akuttá, ha meg lesz az a magyar kormány, mely hajlandó lesz a 14. § alapján a kiegyezést véglegesen megkötni. Erre nézve azt a felfogást táplálják, hogy a magyar ellenzék csak Bánffy báróval szemben csinál nehézségeket a 14. §, alkotmány-szerűségére nézve, — míg minden más kabinetnek megadná a módot és lehetőséget arra, hogy a 14. § alapján megcsinálhassa a kiegyezést.

Azonban ebben alaposan tévedtek az osztrák körök. Igaz, hogy az itteni uralkodó nézetek szerint is a magyar szabadelvű párt is számít a függetlenségi párt támogatására abban, hogy Ausztriával szemben Bánffy ne legyen kénytelen feladni mostani álláspontját. Erre a támogatásra a számítás bizonyos tekintetben jogosult is, de csak addig, míg a kiegyezés megoldására csak az 1867. évi XII. t. cz. az egyedüli mérvadó és a kibontakozás csak az önálló vámterület alapján mutatkozik.

Csak hogy a Bánffy-kabinet az önálló vámterületet Ausztriára felé csak fenyegetésnek használja, valójában pedig egy pillanatig sem gondolt komolyan az önálló gazdasági berendezkedésre.

Ausztria felé fölhasználja mumusnak mindaddig, míg a Thun kabinet még csak egy szalmaszálba is kapaszkodott az alkotmányos állapotok helyreállítására, mihelyt azonban Thun gróf meggyőződést szerzett magának, hogy sem az osztrák közvélemény, sem a korona nem ragaszkodik valami tulságosan az osztrák alkotmányossághoz, Thun gróf megfordította a fegyver élét és kijelentette, hogy a kiegyezés nem sürgős, az ön-

álló vámterület pedig ennek dacára sem lesz meg.

És a mikor Bánffy báró annak a fölismeréséhez jutott, hogy kétszínű játékát fölismerették, kénytelen volt balátzni azt is, hogy saját pártja is rögtön hátat fordít nekijámi helyt elvesztette pozíciójának tulajdonképeni bázisát a korona támogatását.

Sulyosbilja helyzetét az is, hogy mérvadó helyen elterjedt hírek szerint a korona a kvóta dolgában már nem az eddigi kulcs szerint fog dönteni, hanem Magyarországra magasabb arányt fognak kiróni, a mi, mint-hogy a kormány felelőssége mellett történik, a leghevesebb parlamenti bírálat tárgyává fog tétetni.

Ez marad a helyzet szeptember elejéig, a mjdön talán a hadgyakorlatok megkezdése előtt szokásos királyi nyilatkozatok fognak egy kis világosságot hozni a nagy hő mályba.

Az államcsinyről és az új választási rend oktrojálásáról szóló és a 14. §-ra alapított híreket beavatott politikai körök koraiaknak tartják.

Hogy a reichsrath új választási alapon szerveztessék, előbb az összes tartománygyűléseket fel kellene oszlatni és mind a 17 osztrák tartományban új választást kellene elrendelni és csak azután, ha az új választási rend ezekre már rá is szoríthatnák, lehetne szó új reichsrathi választásról, ami annál nagyobb képtelenség, mert a választás ez esetben is részben a tartománygyűlések útján, részben közvetlenül történne.

Az osztrák kormány tisztában van azzal, hogy ez lehetetlen, de tisztában van azzal is, hogy a mennyiben minden áron erőszakolni akarna, eljárása az egész tartományok, ban, a milyenek Csehország, Morvaország, Szilézia, Sírria és Salzburg, elkerülhetetlen ráradalmat okozna.

Bécs, aug. 8.

A N. Fr. Pr. tegnapi esti számában, lapja élén a következőket írja:

Bánffy és Lukács miniszterek tegnapi este visszautaztak Budapestre. — Elutazásuk előtt hosszabb értekezésük volt Goluchovszki kül- és Kaizl pénzügyminiszterrel. A konferenciának eddigelé semmi eredménye nem

dött a századok romboló hatása következtében.

A fiatal ember kíváncsian nézegette az amforát, csodálattal adózott a feltámadt edénynek.

A kancsó hasa körül félig eltörölődött fel iras vonult keresztben: a rövidítések és elkopott betűk dacára is ki lehetett azt egészíteni. Az építész következőleg betűzte ki a felirat tartalmát:

M. SOVRIO GONS.

ANN. DCCCXXXI A. V. C.

CAECVBVM.

Kétségkívül tehát Marcás Spurius konzul sága, Róma alapításának 831-ik esztendejében vagyis Krisztus után 79-ben, ugyanabba az esztendőben, melyben a Vezuv kitörése elborította Pompeit, akkor fojtották a kancsóba Caecabum költők megénekelte borát.

Legkülönösebb volt mindazonáltal apecsét a melyen két művészileg faragott szárny között a zoé görög szó (élet) volt olvasható. Talán a bor minőségének akartak ezzel hódolni, vagy csak babona volt ez? Az amfora tökéletesen hitelesnek látszott, a dugó és pecsét sértetlenek:

— Honnan való ez, Padrone? kérdé a fiatal ember a korcsmárost.

— Pansa edilis, egy nagy inyencznek pin-czejéből.

— Csodálatos lehet.

— Annál inkább, mert egyetlen. A kancsó tele van.

— Csak nem hiteti el velem, hogy ezer-nyolcyszáz éves bor!

— Miért ne?

— Képtelenség.

— Nem látta ön a nápolyi muzeumban

azt a nagy vízvezeteki csapot, melyben majdnem kétezer év óta benne van a víz? Nem razatta meg az örrel, nem hallotta, hogy bugyborékol a víz benne?

— Az igaz, de...

— Hallgassa csak!

A vendéglős megrázta egy kissé az amforát és valóban a folyadék bugyborékol benne.

— Ámitás ez vagy valóság? Nem szári totta ki a Vezuv hősege az edényt?

— Pompeit nem a lava öntötte el, hanem a hamu, tehát nem is pusztult el a tűz által.

— Ez nem elég magyarázat.

— Ahogy tetszik. Én nem akarok magyarázni. Meg akarja kóstolni a bort?

— Ejb, nem én nem vagyok kíváncsi a malozsaléra, jobban szeretem az ön kertjének termését, forró sötét vörös borát, a melyben a nap és a vulkán heve ég. Egy kissé sűrű, — de kellemes. Nem bizom ebben az ázott borban,

— Nincs igaz.

— Ha babonás lennék, akkor csakugyan rám ijesztene, mert csak emlitenem kellett azt a bort s már itt van. Az öreg Plinius májesei röpökönek a kancsó körül.

— Legalább izlelje meg uram.

A korcsmáros letépte a pecsétet, aztán ügyesen kicsöpöppintette az olajat, mely a kancsó szájában a bortól elzárta a levegőt azután egy antik serleget töltött meg vele majd hajlongva visszavonult.

A fiatal ember szótlanul nézte, hogy mit csinál.

Lassan emelte föl a serleget s bámulva nézte csodálatos piros színét, mely ragyogott, mint a rubin

Alig ivott pár csöppet, már különös melegség áradt szét ereiben valami megmagyarázhalan érzés szállt föl agyába. A serleg kiessett kezéből s ösztörtörte az üveget melyben a gyik fogva volt.

Ez, a helyett, hogy elmenekült volna egyenesen felszökött a kancsónak falára s onnan a száján keresztül beosont annak belsejébe.

— Yoé! hangzott egy ismeretlen csengő hang.

Louis megrázkódott. Kőrülnézett, hogy honnan jön a hang. A teremben, melyet már nem világított meg az alkonyi nap sugara, ködös, imbolgoló alak közeledett feléje. A mint odalépett hozzája csodálatos szépségű női fedezett föl benne.

— Kicsoda ön? Hogy jön ide?

— Ábrándozó! felelt e nő, rátéve gyűrűs fehér ujját a fiatal ember arcára s nyugodtan szemébe nézve.

A fiatal ember ámulva nézte őt anélkül, hogy értette volna a jelenséget. Hullámzó i latos fekete hajában fekete szalag kigyózott, mint a csillogó ezüstpaták a sötét éjszakában. Gömbölyű, gödrös álla, egyenes metszésű orra szerelmesen ivelődjő ajkai úgy emelkedett ki a felhomályban, mint egy kamea domboru vonalai. Szürke köpönyege csak félig takarta f-hér öltözetét, mely hasonlított a stolának nevezett hosszú tunikához. Oyan volt, mint azok a pompéji nők, akiket a Vezuv lánvája századon át megtartott.

De legjobban az izgatta Mouist, hogy ismerős vonást vélt fölfedezni a nő arcán csak hogy nem emlékezett rá, hol látta.

— Noevoleia Tyche a nevem szól a nő dallamosan.

Az ifju építész meglepett mozdulatot tett

volt és általános a vélemény, hogy azt mielőbb folytatni kell, annál is inkább, mert Bánffy-nak a szept. 5-én megnyíló magyar országgyűlésen határozott nyilatkozatot kell tenni arra nézve, hogy a Ház a kiegyezési javaslatok tárgyalásába belemeent-e vagy sem.

Konstatálja az idézett lap, hogy a magyar sajtó még mindig a provizorium meghosszabbításával, mint törvényellenességgel foglalkozik.

Az Ischlbe való utazás elhalasztottnak tekintendő.

Prága, aug. 8.

A cseh lapok újból híresztelik, hogy Thun gróf egyes cseh képviselőket újabb értekezésre hívott meg és hogy a meghívottak el is mennek és a legnagyobb engedményekre lesznek hajlandók a nyelvkérdés illetőleg.

Kétségtelen azonban, hogy ez csak a nyelvkérdés szabályozásának revíziójára vonatkozhatik.

Thun állítólag német képviselőkkel is fog értekezni és közölni fogja velük a cseh engedményeit.

Am minde kombinációknak utját vágja Spindler lapja ezeket írva:

Lehetséges, hogy egyes képviselőink most is engedni fognak Thun meghívásának, bár a németekkel szerzett tapasztalataink után ez nem igen valószínű. De ha elmennének is a konferenciára, ha tennének is bizonyos engedményeket, ezt csak meghatalmazás nélkül tehetik és kétségtelen, hogy a klubok és pártok az ő nyilatkozataikat és tetteiket nem fogják helyben hagyni, aminek aztán rájuk nézve az volna a következménye, hogy a politikai pályáról egyszer s mindenkorra leszorulnának és a magánéletbe kellene visszavonulniok.

Angol-orosz konfliktus.

Budapest, aug. 8.

Nem mai keletű az angol-orosz ellentét. Ez a két hatalom valósággal sakkoz egymással. Hol az egyik, hol a másik tesz egy-egy húzást, mind a kettőnek a törekvése pedig odairányul, hogy ezeket a húzásokat ellensúlyozzák. A ki győzi, maradjon. Mind a két hatalom világhatalom, mind a kettőnek az a

törekvése, hogy a földterület minden részén legyenek birtokai. Az angol világhatalom régebb, Anglia féltékenyen őrzi tehát jogait, melyeknek legnagyobb riválisa újabban Oroszországban támadt, a mikor ez a szibériai vasutnak kiépítésével Kelet-Azsiára vetette magát, Port-Arthur megszerzésével Kinában szerzett óriási befolyást és félreismerhetetlenül arra kezdett törekedni, hogy Angliát vagy kizorítsa zavartalannak tartott pozíciójából, vagy oly versenyre keljen vele, hogy melynek vagy ő, vagy Anglia esnék áldozatul.

Az orosz diplomáciaznak nagyszerű munkája mellett bizonyít az, hogy nem odavág, a hova néz. Kelet-ázsia tör és a Vörös-tenger mellett igyekszik tért hódítani. Oroszország abessziniai képviselője által Raheita megszerzése érdekében kezdett tárgyalásokat. Raheita az erytreai francia gyarmat és a francia Obok közt fekszik a Vörös-tenger déli végében, a Bab-el Mandel ut közelében és az angol birtokban levő Perim-szigettel szemben.

Oroszországnak azért van szüksége Raheitára, hogy erős támasztó pontja legyen a Vörös-tengeren, mert innen biztosíthatja Kelet-ázsiaiba vezető útját.

Ezt a tervet már régóta előkészítették Szt.-Pétervárott és még csak most derül ki Leontiev abessziniai küldetésének igazi célja, mert Abesszinia uralkodója a védőura Raheitanak, az állítólag önálló apró szultánságnak.

Oroszországnak az a törekvése, hogy itt megvesse a lábát, közvetlen összefüggésben van Oroszország és Anglia régi keletű versengésével Ázsiában, a mely versengés most veszélyes és fenyegető módon kiélesedett.

Az angol és az orosz érdekek összeütköznek egymással Kinában, betetőző-ül pedig konfliktus van kitérőben a két hatalom közt Perzsia miatt is, ami még a legnagyobb veszedelmet rejti magában. Anglia pénzzel dolgozik, Oroszország nem kevésbé. Perzsiának pénzre van szüksége és a két nemeselektű hatalom vállvetve versenyez, hogy melyikük segítsen Perzsia szorultságán, persze — nem ingyen. A teheráni bank, amely angol intézmény, hajlandóan mutatkozott a kölcsön közvetítésére. Biztosítékul Perzsia hajlandó volt déli tartományainak vámbevételit lekötni. És mielőtt az üzlet megkötöttet volna,

Oroszország közbeavatott. Hogy kedvezőbb feltételekkel állt-e elő, avagy a keleten már nem szokatlan módszerrel, a magas méltóságok becézgetésével ütötte-e ki a nyere, ből az angolokat... nem egész bizonyos, de tényleg kimentette Perzsiát zavarából és megnyerte a zálogjogot a déli tartományok vámbevételére. Ennek közvetlen eredménye az, hogy az orosz befolyás rohamosan megnőtt a perzsa öbölben és mindenütt, a hol eddig az angol befolyás egyedül érvényesülhetett.

Londonban ezért igen nagy a harag és mig Salisbury mindiga «nyílt ajtó» politikáját hangoztatja, Oroszország azt a nyílt ajtót Anglia orra előtt becsapni készül.

A feszültség oly nagy a két hatalom közt, hogy a gyuananyag minden pillanatban lángra lobbanhat. A háboru nem tör ki márról-holnapra, az bizonyos, Oroszország azonban oly erővel szorongatja Angliát, hogy egyszer és igen könnyen halálos sebet üthet rajta.

A helyzetet a következőkben ismertethetjük:

London, aug. 8. Anglia és Oroszország között a kínai vasutak koncessziója felett való ellentétek az utóbbi napokban kiélesültek, hogy ha netán Oroszország nem engedne, — elkerülhetetlenné válnék a két európai nagyhatalom között a fegyveres összeütközés. A konfliktus a nyílt ajtó ügye. — Arról van szó, hogy holt betű maradjon-e Oroszország inye szerint a tientsini szerződés, avagy nem. A pür tárgya a következő:

Egy orosz társaság ugyanis koncessziót kapott egy vasutvonal kiépítésére Kirin meg Taliennon és Port-Arthur között. Az engedménybea benn van az a szokásos feltétel is, hogy semmiféle idegen hatalom egy versenyvonalat ugyanazon a vidéken nem építhet. Kína azonban minden kétségen kívül fenntartotta magának azt a jogot, hogy a mostani Tietzin—Shanhakwoni vasuti vonalak Newchnangig, Mandsuorszáoban, — melyet a Kirini—Port-Arthuri vonal nem érint — meghosszabbíttassa.

Ezt a szerződést ez év május 7-én kötötték meg. A kina kormány aztán rövid idő mulva hozzáfogott a maga vonatának a kiépítéséhez. Hutajent kinevezte a fő építkezési igazgatójának és átadta neki a kiviteltervezeteit. Miután azonban pénz nélkül vasutat építeni nem lehet Hutajen a Hongkong és Shanghai bank angol pénztintézetéhez fordult, a mely már az eddigi építkezést finanszírozta.

Az előzetes szerződés megkötése után fülebe jutott ez a dolog az orosz kormánynak és az orosz követ június 21-én kategorikus tiltakozást nyújtott be be művelet végrehajtása ellen. Semmi esetre sem szabae, — jelenti ki, — angol pénzt használni a vasut építésénél. Ha Kinának pénzre van szüksége, itt van Oroszország, a kitől bármikor kaphat. Kína azonban éppenséggel nem kötelezte magát arra, hogy Angliától nem fogad el pénzt, — s ha ezt Kína tette volna ugy egyenesen megszegte a tientsini szerződést s az egész egyezés ez alapon semmis volna. Legálább így érvelnek Angolországban.

Kína persze, mint mindig, ez orosz erőszakoskodással szemben Angliához fordult és Claude Mac Donald angol nagykövet egy keményhangu nyilatkozatában kijelentette, hogy Anglia mindig oldalán fog állni Kinának akkor mikor az orosz és angol érdekek egyenjóságáról van szó, miként azt a tientsini szerződés meghatározza. Angliának a távol Keleten eddig nem éppen biztato szerepése azonban arra készítette Kinát, hogy tartózkodjék az ilyen nagyhangu szób mbáktól és a kínai kormány zalami szabatosabb kijelentést kért, mint a milyen ez az üres frázis. — S nem mondhatjuk, hogy az angol kormány ezzel valami nagyon sietett volna, — mert a külügyi hivatal még június 11-étől július közepéig semmiféle végleges határozatot nem bocsátott ki.

Ez időtől fogva azonban gyorsabban haladtak az események. Salisbury lord ugyanis

— Noevoleia Tyche, Julia szabadosa?
— igen.
— Caius Munatius Faustus lovag barát-
nője?

— Én vagyok.
— Éppen ma csodáltam meg sirját. El-
őn vagy hallott?

A nő szeid melankóliával felelé:
— Azt a sirt még életemben készítet-
tem magam és Faustus számára, hogy örökre
együtt pihenhessünk. Az istenek mást akartak,
Sétáimból visszatérve, gyakran tekintetem
büszken a mauzoleumra esett, melyen az én
képem állott kifaragva, de ki emlékszik ma a
szép, bálványozott Noevoleia Tychére, ki ne
ismerne rá az új alakjában; ki ismerné meg
számos barátja közül?

Az ifju építész, elbűvölve a pompéji nő
szépége, megbabonázva csábító hangja által,
igyekezett megérteni ezeket a különös sza-
vakat.

— Vagy álmodom — dadogá — vagy a
bor őrjített meg?

— Hálátlan, te nem álmodol.
— Szemrehányás ez?

— Hiába akartam elmenekülni, hiába
küzdöttem. Könnyörtelen kezéd megfogott, midőn
egy percze a sirüreg hidegségéből a ragyogó
napvilágra jöttem.

— A gyík!

És a fiatal ember ráismert arra a fekete
szempárra, mely azelőtt oly mereven nezeit ra
az üvegfal mögöl.

— Látom, folytatá a tünemény, hogy te
épp ugy nem ismered a mi átalakulásunk tit-
kát, mint sokan, vagy talán senki sem. Nem
mind vesztünk el ama borzasztó katasztró-
fában: Venus a mi jötevő, drága pártfogónk

védelmezte gyermekeit, a kiket az alvilág iste-
neinek haragja üldözött s gyíkokká változta-
tott bennünket. Én sokadmagamal megszaba-
dultam; amde lakásom összeomlván, kényte-
len voltam sirházamban menedéket keresni.

— Bocsáss meg, Noevoleia.
— Nem büntetem meg tudatlanságodat,
hiszen ez volt alkalmam arra, hogy megtudj
létezésünket.

— Iszom a pompéji Vénusra! Iszom a
szépségedre, a kecsességedre, te szeretetremé-
ltó Noevoleia!

Kiürítette a poharat és homlokán az
ifju nő forró ajkainak tüzet érezte.

Hajnaltal a kelő nap sugara behatolván
az ablakon, ráesett Loius arcára, a ki az
asztalra dölve aludt. Mellette egy antik kancsó
feküdt ketté törve. A nap tüzes csókja föléb-
resztelte. Magdörzsölte homlokát és álmélkod-
va nézett körül. Tétován szemlélgette a szét-
tört amforát, melyre egyáltalában nem em-
lékezett.

A korcsmáros belépett a terembe s vizs-
ga szemmel nézett rá.

— Aludtam! szólt az építész zavarodotan.
— Es itt akart aludni, signore?

— Micsoda bort adott nekem tegnap,
padrone?

— Ah, ah, pompás korzikai bort. Rit-
ka bort.

— Agyam most is ég tőle.
— Oh, nem hittem, hogy olyan szédülő.
— Azt hittem, folyékony tüzet iszom.

— De gondolja meg uram, hogy 79-ből
való, 79-ből. A nagy kitérés esztendejéből!

mintegy két hete tudomására hozta az angol felsőháznak, hogy Mac Donáld már kapott a britt kormánytól határozott utasítást, a mely szerint Kína Anglia részéről a nyílt ajtó politikájába védelmet fog Newchwanghan nyerni. Curzon pedig ugyanazon nap az a sóházban kijelentette, hogy ez a határozat jul. 22-én ment a kínai nagykövet kezébe. A Times, Correspondent persze azt jelentette, hogy az csak 24-én lett írásban a tsungli-yamen angol nagykövetének kezébe adva. A következő napon 25-én miként azt ugyancsak e tudósítónak egy távirata jelenti, Pawlow, az orosz nagykövet részt vett a tsungli-yamen ülésén és a legerélyesebb és felreérthetlenebb módon ismételte tiltakozását. Salisbury lord és Curzon aug. 1-én közölték mindkét házzal azt a jegyzetet, hogy az angol királyné a Kínai kormányt minden hatalommal szemben megvédeni kész ogy akciók ellen, melyek oda irányulnak hogy Kínát megtámadják azért, mert egy angol alattvalónak engedélyt adott arra, hogy akár vasutat, akár bármifele más nyilvános munkát létesíthessen.

Ezek szerint úgy látszik nincs visszavonulás, ha az angol kormány úgy tesz, a mint beszéli és meg akarja védeni a Hongkong és Sanghai-bank érdekeit, nem felve ama következményektől, melyekről a napokban beszélt Hicks-Beach és Chamberlein. Talán Oroszország enged, mi azonban, lekitett arra, hogy Kínát vasuti hálózattal akarja magának megszerezni, nem valószínű. Ha ezt Oroszország nem tenné, úgy Salisbury abba a helyzetbe jutna hogy az angolok nemzeti érzéséhez apellál. Az ellenzék e kérdésnél azonban okvetlenül a kormányt támogatná, a miként az Greys Edwardnak, a parlament volt titkárának hivatalos jelentéseiből is, habár leplezve kitűnik. A helyzet komolysága kétségen felül áll. Minden oldalról s Észak-Kínának angol ezégeitől érkező levelekből az tűnik ki, hogy Kínában politikailag igen kellemetlen érzés uralkodik a kínaiak úgy tekintik ennek a konfliktusnak a kimevetését, mint vagy Oroszországnak vagy Angliának Kínában való szupremációját, sőt mint a kínai birodalom jövőjének döntő momentumát.

London, aug. 8. A helyzetet mindinkább bonyolítja az, hogy Oroszország a perzsa öbölben kikötőt követel magának és hogy a Vörös-tengeren Obok és Assabb között tengerészeti állomást szerzett. S éppen ezért tartózkodva kell fogadnunk a Daily News optimisztikus kijelentését, hogy a válság elkerülhető lehet, ha az «élni és élni engedni» elv alapján a keres kisérletet tesznek, hogy Oroszországgal szemben modus vivendit találjanak.

London, aug. 8. A Standard élehangú cikkét közöl Oroszország ellen, melyben a helyzetet igen veszedelmesnek jelzi. Ha az orosz fenyegetőzések következtében a Niutswang-v. sut építését csakugyan abban hagyják, úgy az angol vállalkozás Ázsia egyik végéből a másikig megbénulna. Képtelenség volna egy olyan hatalomnak, mint amilyen Anglia, eltűnni, hogy alattvalóit egy olyan területen elnyomják, amely kereskedelmi jövedelmére nézve vitális érdekű. Anglia az utolsó évek során igen gyakran megszeppent, nemcsak akkor, mikor a sajtó, hanem mikor hivatalos személyek fenyegetőztek. A jelen esetben Salisbury nyíltan óvott mindenkit attól, hogy Oroszországról mindig rossz szándékot tetelezzenek föl. Semmi kétség nem foroghat fenn tehát azon föltevés iránt, hogy a fölmerült differenciák diplomáciai uton ne volnának kiegyenlíthetők.

London, aug. 8. A walesi hercegnőnek Koppenhágába való hirtelen elutazása melynek okait az angol udvari körözüvény a dán királyné betegségét adta, a Birmingham Post szerint az özvegy czárnénak egy sürgős távirata az oka, mely az angol-orosz konfliktusra vonatkozik. Nagy súlyt fektetnek a hercegnőnek az özvegy czárnóval való találkozására. Nem kétkednek abban, hogy a hercegnő az angol-orosz érdekeknek Kelet Ázsiában való méltányos kiegyenlítésén fáradozik.

Az aradi dalárverseny.

Állítólag debreczeni ember tollából közzötte a P. H. a következő cikket, melyet miután városunk egy dalárdája is részt vesz az aradi dalárversenyen érdekesnek találunk közzölni:

A befektetett város.

Valami büzlük Aradon. T. szerkesztőség! Mind az összes fővárosi lapok de különösen a Pesti Hírlap szorgalmas olvasójának feltűnt, hogy az országos dalünnepélyről oly keveset írnak a lapok. Megam lelkes dalárdista vagyok és szabadságidőm programja úgy volt beosztva, hogy a dalárünnepélyen Aradon lehessenek. Kitűzött utirányomat megváltoztatva, utazasom első állomásául Aradot választottam, hogy némi tájékozást szerezzek magamnak a dalünnepély rendezéséről.

Az első benyomás Aradra érkezésemmel az volt, hogy legjobb volna visszaülni vasuti kupémba és bárhova, de tovább utazni.

A vasutól a városba vezető hosszú főút véges-vegig felszakított kövezettel, a két oldalon fölcsott és borzasztó büzt terjesztő árkok. Az 50 méternyi széles út közepén hagyva egy keskeny sáv, kocsis és személyforgalomra, a széles utnak többi része telve kő, téglá és homok hegyekkel. De az állapot nem csak a fő uton van, hanem az ebbe ágazó mellék utcákon is.

Itt Aradon az a különös rendszer uralkodik, hogy az egész várost egyszerre akarják kövezni, csak hogy kevés a munkaerő.

A hosszú út mentén egészben 3-4 kövező dolgozik és egy rakás napszámos a kik rontanak és bontanak. De ezen rendszernek vannak áldozatai is. Az óriás terjedelmű fölhányt föld oly büzt és gázokat fejleszt hogy itt egy mocsárlázhhoz hasonló betegség grasszál. Nincsen család Aradon, a hol oly beteg nincsen. Az asszonyok a gyermekekkel menekülnek a városból, hogy ezen apró szentek ne essenek vissza a betegségbe. Nincs is egész hazánkban olyan város, a h o l a n n y i a s z a l m a ö z v e g y, é s a h o l u g y t á m o g a t j á k a z e n g e r á j o k k a t i l l e t t e a z o k N y m p h á i t m i n t A r a d o n.

De nem is törődnek ezen urak a dalárünnepellyel, A híres magyar vendégszeretet az egyszer kudarcot fog vallani. Senki sem fogadhat, illetve szállásolhat el érkező dalárdistákat, mert hát a férj urak egyedül vannak itthon.

A dalárünnepély színhelye pedig egy egész fiatal ültetvényekkel ellátott parkocska, ahol annyi árnyék sincsen, hogy a vezénylő karmestert a nap sugarai ellen védeni lehessen. A nagyközönségnek szánt hely pedig a parkban levő kioszk terrasza volna, de ezt a helyet reggeli 5 órától esti 6 óráig szintén égető napsugár hevíti és nincs egy méternyi hely az egész környéken, mely árnyékot nyújtana.

A városigét, amely ezen ünnepélyre sokkal alkalmasabb volna szintén fel van turva. De jellemző a városra, hogy úgy a közutakat, valamint az üdülőhelyeket egyszerre teszik járhatatlanokká. Nem is csoda tehát, ha mindazok, kik némileg csak tehetik, menekülnek ezen büzös betegséget terjesztő légkörből. Lehet, hogy Krivány is csak ez okból távozott Aradról.

Arad, aug. 9.

Tisztelettel
Cs. Sz. S.
(Debreczenből.)

Mit mond Arad?

Az A. K. a következőket feleli Cs. Sz. S. levelére:

Nem akarjuk kutatni, csakugyan Debreczenből származik-e a furcsa közlemény és van-e annak sorai mögött más is, mint egy feketémájú ember megremülése a mi — Debreczenben alig látható — utca kövezési munkálatainktól, tiltakoznunk kell azonban az ellen, hogy városunkat így rágalazzák és az idegeneket innen irányzatossan elriasszák. Hát igaz, hogy a főúton még javában folyik a körözési és csatornázási

munka, de akiben nincsen határozott rosszakarát annak el kell ismernie, hogy ezekkel a munkálatokkal eléggé sietnek s azok a dalárvendégek forgalmát egyáltalán nem korlátozzák. A középső keramit-ut ugyanis egész végig nyitva, elkészülve van már és a felvételnek semmi akadálya nem lesz pénteken és szombaton. Hogy Aradon miazmatikus járvány dühöngne, itt mindenki tudja, hogy nem igaz, de óhajtjuk, hogy lapunk utján a főváros sajtója is tudomást vegyen róla miszerint Aradon teljes az egészség és járványok nincsenek.

Az idén se ment el ismét több ember fürdőre és nyaralóra, mint máskor s ha nincsenek itthon 3-400-an, ez a negyvenöt-ezer lakos számához képest csekély. A nagyközönség zöme itthon van és a városra hátrányos illetén hírlélekre csattanós választ fog adni megnyilatkozó vendégszeretével. — Erről meg fognak győződni a legközelebbi napokban dalárvendégeink, a kik — felteszszük — nem riadnak meg minden rémképtől, hanem elhatározásukhoz híve, bevonulnak ide zaszlók alatt, a hol a legszívélyesebb magyar vendégszeretet várja őket.

H I R E K.

* **A kis aradiak.** A nevét nem tudjuk annak az urnak a kiről itt szó lézen. De ha tudnánk, sem mernénk megírni. A hatalmaságokkal jó egyetértésben lenni. Már pedig a debreczeni kir. adóhivatal szolgálja nagy és hatalmas ember. Fél imetesen "hatalmas. Beszélni tuenának róla azok az öreg honvédek, akik minden hónapban csekélyke nyugdíjaikat felveszik. Megkeresíti az öreg honvédek eme napját s kir. adóhivatal hivataloslagja. Olyan napokon nagy tolongás van az adóhivatalnál. Ott szoronganak a z ő r e g honvédek is. Egyikőjük aztán elpanaszolta, hogy milyen zsarnokuk nekik az adóhivatal tekintetű hivataloslagja. Lökdösi őket és gorombaskodik az ily brutálisokkal szemben tehetetlen emberekkel. A kir. adóhivatal főnökéhez szólnak ezen soraink, melyben erre a furcsá állapotra figyelmeztetjük, egyszersmind elvárva, hogy segítve lesz ezen a botrányos gondol — de sürgősen.

* **Elhunyt főjegyző.** Szivós Géza H.-Szoboszló város főjegyzője, mint levelezőnk írja — tegnapi meghalt.

* **Debreczen hátramaradása.** Dr. Fejérpataky László egyetemi tanár, a nemzeti muzeum könyvtár-őre a múlt héten Debreczenben járt s megfordult a főiskola anyakönyvtárában is, amelynek a dotatio csekélységén kívül a hely szűk volta egyik igen nyomasztó gyöngesége. A jönevű tudós maga is szolgált jó tanácsccsal e baj megszüntethetéséhez. De nem ez teszi fontossá előttünk a Fejérpataky László körutját, hogy utba ejtven Debreczen, szakmájába tartozó néhány megszívlelendő tanácsccsal kedveskedett a kollegiumban, hanem az, hogy tulment Debreczenen s a szomszédos Nyiregyháza állapotát meg, hová a belügyminiszter küldötte olyan nevezetes kulturális alkotás ügyében, a melylyel a másfélszáz éves Nyiregyháza megelőzi a történelmi, anyagi, szellemi fölényével dicsekedni szerető Debreczent. Mert Fejérpataky László nem kisebb dologban járt Nyiregyháza, minihogy a belügyminiszter megbízásából felvévén a Mikecz János alispán által szervezett vármegyei könyvtár anyagát, ez alapon előterjesztést tegyen a belügyminiszternek a miniszteriumnál több példányban meglevő művek átengedésére nevezve. Így vág eleibe az ifju tevékeny Nyiregyháza

még a kulturális vezetés terén is az öreg, nehézkés, lassu tempót szerető Debreczennek. Így vetik meg ott a már is gazdag és messze földön páratlan vármegyei múzeum, eme népies ösmereletterjesztő kulturális intézménnyel kapcsolatban a törvényhatósági könyvtár alapját és eszközlik ki gyarapítása végett mindama kedvezményeket, miket a legújabb törvény és miniszteri rendeletek megfelelő szervezeti vidéki könyvtáraknak és múzeumoknak biztosítanak. Debreczen pedig nem látja és nem hallja, hogy miként emelkednek fölébe és miként viszik el a pálmát előle kisebb és gyöngébb, de jobban trenirozott, éllelmes városok.

*** Országos dalünnep.** Az aradi országos dalünnepély előmunkalatai már be vannak fejezve és bizonyosra vehető, hogy az e héten nap 12-16 napjain lezajló dalosünnep immár poezias lesz minden tekintetben. Az ország 47 dalosegylete részéről 1188 vendég van bejelentve, a kiket részint szállodában és magánházaknál, részint tömegszállásokon helyeznek. Arad közönsége — élén a városi törvényhatósággal, mely egy este megvendégeli a dalárokat és remek serleget ajánlott fel versenydíjjul — nagy örömmel várja falai közé a vendégeket. A város főutcáját most kövezik ugyan, de a munkálatok nagyobb részét péntekig, mikor a dalárok Aradra érkeznek, befejezik. Amit egyes lapokban miasmakról járványról stb. írnak, valótlan dolgok. Aradon most semmiféle járvány nem uralkodik és egyáltalán niucsenek többen távol a városból, mint más évek nyárszakán. A dalünnepély a M a r o s partján elterülő Baross-parkban lesz, amely a legszebb üdülőhelyek egyike. — M á s i k r é s z e az ünnepélynek a szintén kellemes városliget lombjai alatt fog lefolyni. A versenyekben 20 dalegylet vesz részt s 7 díj van, mind igen — értékcs, köztük az aradi nemzeti szövetség — és Vasárhelyi Béla — főrendiházi tag, diszelnökké. Az ünnepély alatt a dalosok meg fogják koszoruzni a vértanúk szobrát, a mikor is Lung György fővárosi tanácsos, az országos dalegylet elnöke, mond bezzédet.

*** Meglopott házmesterné.** Szabó Sándorné házmesternő reggel azt jelentette a központi rendőrségen, hogy Battyányi utcában levő lakásába az éjjel ismeretlen tettes az ablakon keresztül behatolt s tőle többféle értéktárgyat u. m. pénzt, ezüst órákat lánczczal pároát stb. elemelt. A rendőrség a lopással illeté s József foglalkozás nélküli csavargót gyanúsítja. A gyanút az is erősíti, hogy illeté s 3 nap előtt lakásából 3 frtot ellopása után, eltűnt. Kézre kerítésre megtették a szükséges intézkedést.

*** Ruttkayné a Margit-szigeten.** Kossuth Lajos nővére; Ruttkayné Kossuth Lujza asszony tegnap délután meglátogatta a Margit-szigeten Abrányiné Katona Klementint. A köztisztviselőben álló matrona, ki Ambrozovich Meszlényi Ilona kísért át, Abrányi Kornél társaságában bejárta a szigetet miközben a gyöngélkedő Gelich Rikárd tábornok hordszéken hozzávitette magát, hogy üdvözölje. Ruttkayné nagyon kellemes órákat töltött a szigeten, a honnan óriási viragborétával távozott.

*** Kerékpárosok nyilatkozata.** Mélyen t. Szerkesztő Úr! Az alakulásban levő Polgári Kerékpáros Egyesület Előkészítő bizottsága Aczél Géza városi főmérnök urat az elnöki tisztségre csak tervbe vette, de őt még arra fel nem kérte, amennyiben az alakuló közgyűlés a hó 13-án dönt az elnöki tisztség személyisége felett, erre az ügyre vonatkozó előző közlemény egy ügyünk iránt érdeklődő tülbugzó által közöltetett az előkészítő bizottság tudomása nélkül. Még csak annyit kívánunk megjegyezni, hogy az alakulásban levő Polgári Kerékpár Egyesület nem kizárólag iparosokból áll, a mennyiben eddig nagy részben hivatalnokok, kereskedők és iparosokból jellegettek. Debreczen: 1898. augusztus 8. Kiváló tisztelettel az előkészítő bizottság.

*** Lopás a vasutnál.** Argyilán Tódornak a vasutnál volt valami dolga, midőn munkáját befejezte, árnyékos helyen a fáradságtól és melegtől kimerülve elaludt. Mikor felébredt, rémülten vette észre, hogy alvás közben valami élelmes tolvaj sebeből óráját és pénztárczáját kilopta. Azonnal jelentést tett a rendőrségen, melynek sikerült a színház udvarán a tettest G i l l e Illés csavargó személyében elcsipni. A pénztárczát és az órárt még megtalálták nála.

*** Halálozások.** A Szentmihályi ev. ref. egyház közszeretében és köztisztviselőben álló lelképásztora: T ó t h Miklós Szentmihályon f. hó 6-án 72 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. A Szentmihályi ev. ref. egyház-tanács a következő gyászjelentést adta ki: A szentmihályi ev. ref. egyház-tanácsa a fajdalom lesújtó érzetével jelenti néhai SZABÓ MIKLÓS urnak 39 even át ref. egyházunk hűséges és szeretett lelképásztorának élete 72-ik lelkészége 44 évében folyó hó 6-án d. u. 6 órákor hosszas szenvedés után történt elhunytat. A szeretett lelképásztor földi részei folyó hó 9-én d. e. 10 órákor a templomban tartandó ima után a Deli temetőben fegnak végnyugalomra helyeztetni. A hű, igaz és szeretett lelképásztorat vesztett gyülekezet áldása és emléke legyen porai felett!

Özv. Fülöp Mihályné szül. Nagy Julianna valamint számos rokonok nevében is fajdalomtól megtört szívvel tudatják a felejthetetlen jó férjnek és áldott jó emlékü rokonnak néhai polgár FÜLÖP MIHÁLYNAK folyó hó 7-jén esteli 9 órákor, életének 46-dik, boldog házassága 18-ik évében 3 hevi súlyos betegség után történt csendes elhunytat. Kedves halottunk földi részei folyó hó 9-én délután fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Conka-utca. 7 sz. háztól a nagytemplomban tartandó gyászima után a Kossuth utcai temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztviselőre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket banatos szívvel meghívjuk. Debreczen. 1898 aug. 8. Áldás es béke poraira. A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

Mely fajdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek, apának, aposnak, nagyapának és testvérnek néhai VESKÓCZY BUDAHAZY GYULÁNAK folyó hó 8-án esteli 10 órákor, életének 53 ik, boldog házasságának 29-ik évében rövid szenvedés után történt csendes elhunytat. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 10-én d. u. 2 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint tempomban tartandó gyászima után a sámsoni sírkertbe örök nyugalomra tetetni. H-Sámson 1898 aug. 9. Banatos neje: özv. Budahazy Gyuláné, Budahazy Jolán, Gyermekai: Szilárd, Anna férje Szőőr Antal, Jolán és József gyermekeivel, György, Klára, Jolán és Sárika. Testvérei Lajos, neje Urbányi Maria gyermekeivel, Petronella, Ödön nejevel Boruzs Máriaival s gyermekeivel, Károly. Áldás es béke poraira!

*** Debreczeni gavallérok.** Debreczenben sokat kacagnak most a következő eseten. Két fiatal ember jelent meg egy gabonakereskedő házánál: egy végrehajtó és egy ügyvédjelölt a kereskedő és a felesége távollétében a házikőasszonyok fogadták őket, akik nyomban bemutatkoztak, mondták is, hogy az öreg urat keresik, de mar azt röstelték megmondani, hogy mely okból kívánnak vele beszélni. A leányok, egyik csinosabb mint a másik, örültek a két fiatal vendégnek s úgy gondolták, hogy míg a papa és mama megérkeznek majd ők maguk is mulattatják. Két kisasszony leül. rögtön a zongora mellé és négykézre játszott amitől a két fiatal ember kedvet kapott a tánczhoz. Erre a nem zongorázó két kisasszony is szörnyen nagy hajlandóságot mutatott. — Mikor megérkezett a gabonakereskedő a feleségével és mindketten boldogan nésték, hogy szórakozznak a gyerekek. Táncz után hálásan szorongatták a két fiatalember kezét és azt mondták:

— Nagyon örültünk, De kérem ninek is köszönhetjük? . . .
A fiatal emberek félrehívták a gabonakereskedőt s fülébe sugták:
Uram, azért vagyunk itt, hogy foglalkozjunk . . .

Táviratok.

A háboru.

New York, aug. 9. A «World» tudósítójának Santiagoból kelt jelentése szerint Garcia felkelővezér és 1280 kubai nem fogad el több elelmiszert az amerikaiaktól, hanem elégedetlenkedve elhagyták a tartományt, hogy Maximo Gonuzzel egyesüljenek és azt javasolják neki, hogy folytassák a querillaháborut, tekintet nélkül a fegyverszünetre. Gomez a kubai köztársaság nevében tiltakozni fog Schaffner tábornok magatartása ellen, nem akarja a kubaiaknak megengedni, hogy önállóan kormányozzanak.

Washington, aug. 9. Tegnap Santiagoból egy szállítóhajó 1500 emberrel Montauk-Porint fele (Long-Island) elindult. Ma három, kedden pedig két szállítóhajó megy oda.

Madrid, aug. 9. A «Liberál» szerint a spanyol kormány csak ad referendum fogadta el az Egyesült Álamok békefeltételeit, mert a kamarat határozata nélkül terület-atengedésre nem tartja jogosítottnak magát. Ha Mac Kinley elnök ezt a feltételt nem fogadná el, a spanyol kormány meg ebben a hónapban összehívja cortest. E hét végére Mac Kinley elnöknek újabb jegyzékét várják Madridba. — A nevezett lap helyteleníti a spanyol jegyzékben foglalt fenntartásokat és azt mondja, hogy azok veszedelmes távirati magyarázatokra adhatnak okot.

New-York, aug. 9. A «Journal» jelenti egy washingtoni táviratban, hogy eddig meg nem erősített híresztelés szerint megkezdődött San Juan de Puerto-Rico bombázása.

Ponce, aug. 9. Az amerikaiak általános előnyomulása San Juan de Puerto-Rico fele tegnap reggel megkezdődött.

Santiago de Kuba, aug. 9. Az első spanyol szállítóhajó, az «Alicante» ma ideérkezett.

A kelet-ázsiai kérdés.

London, aug. 8. A Reuter ügynökség jelenti Pekingből: A cungli-yamen utasította a kínai bizost, hogy együttesen járjon el az orosz hatóságokkal a mandzseriai orosz vasutak számára szükséges területek kisajátításával. Az ottani lakosság ugyanis vonakodik földjeit eladni. A cungli-yamen eljárása Oroszországnak megadja a kívánt ürügyet arra, hogy Mandzseuriában hódéktalanul közbe lépjen.

Gulocho wszki Ischlben.

Bécs, aug. 9. Gulochow s k y gróf külügyminiszter ma délután az udvarhoz Ischlbe utazott.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás. aug. 9.

Határidőüzlet.

Zárul 1 órákor.

Buza őszre	8.20
Tengeri júliusra	4.25
» augusztusra	4.88
Rozs őszre	6.47
Zab szeptemberre	5.38

Ertéktőzsde.

Zárul 1 órákor.

Osztrák hitelrészvény	362.—
Magyar »	395.25
Államvasuti	361.90

Ferdinánd és Nikita.

— Saját tudósítónk távira'a. —

Ferdinánd bolgár fejedelem Danilo trón örökösével, a kivel már tegnap kora reggel Antiváriban találkozott, Czetinyébe való utaztatában az egész uton a legünnepélyesebben fogadtattott és mint azt röviden már jeleztük, ide is érkezett.

A lelkesedett nép harsogó zsvivózása, ágyuk dörgése, és az összes templomok hangjainak zugása között ment végbe a bevonulás. Az első díszkapunál a katonai zenekar a bolgár himnuszot játszotta, s a fejedelmi konakig vezető uton a katonai sorfal tisztelgett.

A fejedelmi palota előtt Nikita fejedelem várta Ferdinánd fejedelmet, őt kit többször átöltet és megcsókolt. Ott voltak még Mirkó és Ferencz József battenbergi hercegek.

Miután a díszszázad előtt elhaladtak a fejedelmek, Nikita fejedelem bekíserte Ferdinánd fejedelmet a konakba, a hol Milena fejedelemasszony várt reá az udvarhölgyekkel. A kíséretnek — miniszterek és udvari méltóságok — bemutatása után Nikita fejedelem az egybegyűlt néptömeg lelkes eljenzése közepette atkísérte vendégét az új konakba.

Este fenyés kivilágítás volt.

Tegnap (hétfőn) reggel a diplomáciai kar testületi fogadtatása volt. Azúán hálais-tentiszteletre gyűltek a czetinjei kolostorban.

Este díszbéd volt.

Kedden katonai díszszemle. Este tűzijátékot rendeznek.

Szerdán a bolgár fejedelem elutazik.

A Glasz Czernogorcsa lelkesen üdvözlí a bolgár testvérnemzet fenkölt uralkodóját. A továbbiakban így ír:

«A legelőkelőbb szerb hazafiak vezérlo csillaga mindig a Balkán-népek szövetsége volt, a melynek védpajzsán ez isteni szavak fenylettek: in hoc signo vinces! . . . Nikola fejedelem, mindig hü maradt az eszméhez.

Oroszország oltalma alatt kell nekünk azonos érdekeinket megvédenünk. Így a mi apró, benső kérdéseinket könnyen meg fogjuk oldani testveri egyetértésben és a nemzetiségi elv követelményei szerint.

A szerbek és bolgárok rokonok és ha ma határaink iránt forog fenn valami kérdés, azt csak testveri egyetértéssel lehet mindketőnk szerencséjére megoldani.»

Czetinje, aug. 8.

Ferdinánd bolgár fejedelem útja Antiváriból Virbazaron, a Skutari-tavon és Rjeka keresztlí Czetinjébe 12 óra hosszat tartott. A Skutari-tavon csónakokon nagy tömeg kísérte és élénk ovácziókban részesítette a fejedelmet.

Bismarck felett!

Írta: **Gondy Károly.**

Ugyan ki, mi állhatna egy herceg felett, kinek még császárjai is hódoltak és a diplomácia rendszerében a Napot képviselte?

Senki! csak a halál, a végzek végzete.

Nem kell már a nagy katasztrófától tartani; a legrosszabb bekövetkezett: Bismarck meghalt!

Megszabadult földi kinjaitól, meg az arczizmok irtózatos fájdalmaitól, a neuzalgiától, a podagra-tól! És ezen pokoli kinoktól való megszabadulását, e jótéteményt nevezik a legrosszabbnak?!

Megvált pipáitól, kutyájától, a pezsgőtől, a sörtől . . . elduriant a pezsgő élet utolsó palackja, Friedrich-ruhe-ban minden oly csendes.

Nyolcz éve, hogy magányában megszokta a csendet és I. Vilmos pihenője (Wilhelmsruhe) után vágyott.

Sokszor sirt fájdalmában. Hogy is ne sirt volna, midőn az, ki őt teljesen megértette, és dicsőségében osztozott, rég letette a császári koronát, melyet fejére feltenni segített. A korona azóta harmadszor gazdát cserélt,

az alatt kiujult az idő, mibe a vén szolga már nem illett . . . mily szép is vagy te ilyenkor te dicső halál! Te kötötted díszbe tartalomdús életét! Most bátran lapozgathat az utókor a nagy biográfiában, melynek első díszpéldánya a történelemé.

Bismarck előbb gazdálkodott, azután csapott át mindinkább a diplomáciába. A kis földszerzőből, a gentry junkerből nagy földbirtokos lett, míg végre országokra terjedt ki figyelme.

Nem mint sok diplomata vagy hadvezér, hogy csak vén korában támaszkodik az eke szarvára, csak éppen azért, hogy megbarátkozzék a földdel, miben végre meg kell nyugodnia.

Schlesvig-Holstein annexiója után következett Elzász-Lotharingia visszaszerzése, majd a Bismarck szigetek, a tengertuli gyarmatosítások, melyeket II. Vilmos Bismarck nyomában folytat.

II. Vilmos császár minden költészete világa a tengeren központosul; a tengeren találta Archimedes pontját, miből egyesített nagy birodalmat áttekintheti. Hajón talála Bismarck gyászjelentése és tengeri egyenruhában jelent meg annak végbücsűján.

Bismarck haragudott az angolokra, daczára, hogy pénzt az angol bankra bizta és Helgoland szigetét Schleswighez csatoltatni engedte. Valószínű, nem szerette, hogy a nagy sziget úgy ponderál Európa nagy hatalmi mérlegében.

Nem egyszer szarkasztikus gúnnyal mondta: »Was will denn der Fisch?« (Mit akar az a hal?); berzenkedett, mint a kakas a víz partján, hogy nem tudja a vizen üldözni a kacsát; de még utját is állhatja bárhol a nyílt tengeren.

Ha most a szárazról úgy letértem, a Pas de Calais tulpartján akarok kikötni, ha nem beléje.

Angliának nemcsak nyelve, de udvara is közel rokonságban áll a némettel. Ha tehát az angol a néma hal, akkor a hidegvérű vaskancellár a nagyszájú halász, ki egész Európában, a magán kívül kivetette a halóját. A vizen, a dicsőség, a hatalom az angolé, melyekben a német osztozkodni készül.

Ha nem is ösmerjük a tengert, de ösmerjük az angol spleen-t, mely nyelvbe is átcsapott. Nem csoda, ha a nemzet egy a nyelvvel; benne él. Hej mily vészjelző, hogy a művelt magyar között annyi a polyglott, és nem birunk e g y g y e l és E g y b e n boldogulni!

Jellemző, hogy az egy szál I (én) az angol nyelvtenban még a szó végén is nagy betűvel iratik, mintha csak az Isten megrövidítése volna.

Mennyi önhittség és elbizakodottság rejlik ez egy betűben! Továbbá meg van különböztetve a szellemi nagyság a testitől, amazt greatnek, emezt toll-nak nevezi.

Bismarck mind a két jeleggel birt. He was a great and tall man. Egy öles tűz okádó sarkány volt, kinek hét nyelvéhez hiába mérték a hat vágást. — De semmi tekintetben gentle — (gyöngéd, hajlékony) man. Az angol-hoz hasonlólag hajthatlan maradt, és a diplomata kongresszusain úgy tünt ki, mint a volt Simonyi gáton a jegenye fa akácok között.

Mindenütt csak elnökölt; nem igen ülnökölt. Rendesen állva beszélt, állva társalgot; még lóhátón is álló alaknak látszott, és járása is a fabábhöz oz hasonlított. Szavával vágott; tekintetével szurt, kis ujjával döntött és egy toppanására minden megindult. De könnyű is volt a helyzete, ha háta megett a nagy matematikus stratega Moltke állott és ez minden sakkhuzását művel katonáira alapította. Husz egyetem, a sok reál- és szakiskola és a Technikum Mit veid a bizony hatalmas egy bástya.

I. Vilmos feltétlenül bizott Bismarckban, Bismarck Moltkéban és az művelt hadseregében. Ez volt az igazi hármasszövetség, mibe Németország végre győztes lett, kivált ha a Vendome oszlop felállítása után később úgy Bismarck születése közül folyton készülődött. Igen a vaskancellár gyűlölte az angol

udvart, mert tudta, hogy onnan fú a halál szele.

Segítette, sőt bizonyára vette II. Frigyes halála után, hogy hercegi koronája nem a Wilhelms hóhén, de a Wilhelms ruhében fog pihenőre találni. I. Wilhelm unokája a német Helenára deportálta, a hol éppen csak pipáit kapargathatta. Miért is bizonyította II. Vilmos hadserege előtt Bismarck isteni küldetését? Mert nem mert az égő bokorhoz közeledni és inkább az égő bokrot eltávolítatá.

Az égő bokor most elaludt és lángol helyébe ötven milliólélek. Mily hatalmas láng, mely az északi és keleti tengerre veti csodás világát. Valjon nem mint ön emésztő spirítusz láng fog ellobbani? . . . szinte érzem denaturált szagát.

Bismarck végakarta megírásában is kitűnik aczel tolla éle; még mint megtört zsarnok is vassal dolgozott; szeget szeggel orvosolt. Csak I. Vilmos császár hü szolgálja akart maradni még a halálban is. Sír feliratában kijelentette, hogy csak egy urnak lehet szolgálni. Kimulása után összeaszott feje még soká volt meleg . . . aligha nem akkor is igaz császárja és 50 millió tisztelője felett gondolkozott.

A német nemzet elvesztette a vaskancellárban alkotmányának markos kovacsát, — törvényeinek abroncsoló kádárját. Mikor pattan szét alkotmány-kádja abroncsa, azt nehéz megjövendőlni.

A francia régen készül a revanche háborura; lehet, hogy a Dreyfusz-üggyel vetnek gátot a kitörésnek, miután most Bismarck és Moltke nélkül a francziák könnyebben boldogulnának. Legutóbb a mostani diplomata mindig a zavarosban szeretnek halászni. Innen van az, hogy egészen a tengerekre vetették szemüket.

A francziák az 1870—71. háboru alatt elhatározták, hogy Bismarckot, minden nagysága daczára, ha elfogják, kalitkaba zárva, országszerte mutogatják. De hát Sedan-nál azt mondták III. Napoleonnak! Sir! sedeat! . . . és a trón helyett elfoglalta a lózat. Az egyszer nem udvariasan hangzott volna mondani: Donnez-vous la peine de vous asseoir . . . Ah Bismarck! das geht bis Mark und Bein! A német azonban győzelemi mámorában nem alázta meg e Julius Caesar íróját (a saját ironiáját) a jó mádválgyúig, csak a Wilhelms hóhész császári kéjklak vaskapujáig.

Hogy mennyire égis emelte a német nép egyetlen Bismarckját, illusztrálja a következő számrejtvény, melyet a megértés végett eredetijében kell ideiglatnom.

Wie viel macht: kaiser Wilhelm, Bismarck, ein Zahnarzt und ein Polizeiman? — Alle zusammen machen: 19.

Denn Wilhelm und Bismarck ist ein s; der Zahnarzt macht Z ä h n e (zehn); der Polizeiman gibt A c h t.

Bismarck utóljára sok új pipát rendelt, de e rendelmennyel nem pipálta le a halál, sem a Roeder pezsgődurrogással el nem riasztotta. A vasfüggőny a vasember orra előtt végkép legördült. Roeder-ből B l e i c h-roeder lett, ki az őrzött kincset fenntartja az új hercegnek.

Lehet, hogy a Westminster kastélyban is csendesebbek és a harag he yett megcsendült a lélekharang! . . .

Nem kell most már rettegnie semmiféle nemzetnek; a vadak most az egyszer vadászt temetnek. Valtozatosság kedvéért elől megyen a nyul és sereghajtónak az oroszlán leghátul. Az elsők utolsóka lesznek, a hatalmasak lassanként így vesznek. Mit bánja már azt az agyontört nép! hisz hiába él lelkében, ami szép! Halott annak minden szülőtte, az udvar előre halottí tort ül felette.

Ne busulj soká nagy német nemzet, ha mindjárt a legrosszabb bekövetkezett!

E őtted van az élő példa, az öröktörvény: ami érett, annak hullania kell! . . .

Érett vagy; a szabadföld ölébe miért ne vágnál te is, jó sógor! . . .

TANÜGY.

Főiskolánk köréből.

A debreczeni ev. ref. akadémia tanszakai 1897—1898 tanévi életéről és működéséről szóló évkönyv, Sass Béla akadémiai igazgató tanár által összeállítva, megjelent.

Az évkönyv élén, az akadémiai igazgató gyönyörű megnyitó beszédével, az ifjúságot munkára és kötelességének céltudatos teljesítésére buzdítja. A könyv 128 oldalra terjed s az akadémiai élet minden mozzanatára kiterjedő részletes és kimerítő ismertetést tartalmaz. E munka XVIII. rövidebb részből áll, minden egyes részlet az akadémiai élet más-más frázisát ismerteti olyformán, hogy az egyes részletek azért egymást kiegészítő alkatrészei egy eszméileg egységes egésznek.

Az akadémia hallgatóira és a szülőkre nézve, kiknek akár a jogi akár a theologiai fakultáson tanuló fiaik vannak, a minucziákig terjedő utasítást és felvilágosítást tartalmaz ez az évkönyv, melyből kimerítően és részletesen ismerhetik meg az érdekeltek a debreczeni jog és theologia akadémia működését s a hallgatók itteni existálásának legszükségesebb feltételeit.

Melegen ajánljuk e különös gonddal összeállított évkönyv lapozgatását úgy a tanügy iránt, valamint a debreczeni ev. ref. főiskola akadémiai élete iránt érdeklődéssel viseltetők figyelmébe.

Agrarius műremeke.

Egy röpirat jelent meg a napokban »Frázis nélkül« czimen, mely a politikai színvadásznak és szédelő egyoldalúságnak egy csattanós bizonyítéka. A szerző »Agrarius« álnév köpönyögébe takarózva próbál szerencsét a magyar gazdaközönység körében, hogy ott a kvóta felemelésnek s a közös vám és kereskedelmi szövetség fentartásának mint egyedül idvezítő politikai »Szentség«-nek hívőket és pártfogókat szerezzen.

A szerző bizonyára háládatosabb jelentőséget tulajdonított e röpirat politikai bravurjának, mint a minőt az a következmény beigazolt, hogy a röpirat megjelenése után 2—3 nap múlva bekövetkezett az Ausztriával való kiegyezés képtelensége. Valóban nincs is mit csodálkozni azon, ha a kiegyezés erőszakolása céljából tervbe vett politikai államcsíny, Bánffy miniszterelnöknek és társainak nem sikerült, hiszen ha egy ilyen röpiratot meglát, vagy plane elolvas az ember, a minő a »Frázis nélkül« bizonyára oda lesz minden kedve a kvóta felemeléstől és gazdasági kiegyezéstől, melyre a »Frázis nélkül« buzdítja az embert, hogy ezáltal boldogítsa a hazát.

E röpiratban az van kimondva, hogy Magyarország még mindig kiskoru és éretlen a gazdasági önállóságra és Ausztria gyámságának nélkülözésére, és ha elzúlni s tönkre jutni nem kíván a magyar: szavazzon arra, hogy emeljük magasabbra a kvótát és tartssuk fenn továbbra is Ausztriával a keresk. és vámszövetséget; mert ha a kvóta kedvéért néhány millió frttal évenként több adót nem fizetünk a Camarillának és ha terményeinket potomon nem dobjuk oda az ausztriai gyáripárosok ragadozó körmei közé: akkor Magyarország a legboldogtalanabb ország s a magyar nemzet a leghitványabb nemzet lesz az egész földtekén. Szóval reánk nézve a szolgaság és gyámoltalan kiskoruság a dicsőségnek és jólétnek elengedhetetlen feltétele, ellenben a tisztességes szabad élet s az önállóság kész veszedelem, melytől Isten mentsen!

Ime így néz ki Agrariusnak »Frázis nélkül« czimen írott röppentyűje.

»Agrarius« vagy nagyon együgyű, vagy

tal zseniális ember... ha együgyű, akkor bizonyára azt hitte, hogy egy ilyen éretlen észficzomodással tévedésbe lehet ejteni a magyar nemzetnek józan és tisztességesen gondolkozó elemeit s nevétség tárgyává lehet tenoi a s z a b a d s á g és f ü g g e t l e n s é g örök szent fogalmait és eszméjét, melyért sem vért, sem vagyont sajnálni nem szabad!... de másfelől ha Agrarius zseni ember, akkor még nagyobb hiba volt tőle azt képzelni maga felől, hogy egy ilyen badarság után, mint ez a röpirat, kételkedhetik egy percig is tovább akármelyik önéretes hazafi ebben az országban affelől, hogy Agrarius lehet sok minden — de nem tisztalelkű magyar hazafi és még kevésbé valami okos ember!

Tyrtaeus.

KÖZGAZDASÁG

Sertés vásár.

aug. 8.

Kőbányai sertés piac. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 59—59 krajczárig, közép (pkint 240—260 — kilogramm sulyban) 59—60 $\frac{1}{2}$ krajczár Kőnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 59—60 $\frac{1}{2}$ krajczár.

Sertés létszám: 1898. évi aug. 6-én — volt készlet 45.236 darab, 1898 aug. hónap 7-én felhajtott 817 drb, 1898 aug. hónap 7-én napján elszállított 294 darab 1898 aug. hó 8-ik napjára maradt készletben 45.759 darab. — A hizott sertés üzletirányzata csöndes.

Közönség köréből.*

A városi főmérnök szives figyelmébe.

Nincs Debreczen sz. kir. városának élénkebb gyalogutja, mint a jelenlegi Petőfi tértől a vasuti vágányokon át a légszeszgyárba, hómokkertbe, közraktárba, lovassági laktanyába, katonai kórházba, miképérsi országútra, faszövetkezetekhez, temetőkhöz vezető egyetlen út, de mely ut' oly állapotban van, hogy azt még Bagonon sem tűrnék meg.

Valami vasuti hidat akarnak ugyanis e tájon emelni s az illető vállalkozó első sorban is felszaggatta e szekérutat, a gyalogutat; temérdek téglával, homokkal az utat elfoglalta s most míg az építkezés jóváhagyása megérkezik, a népkert árnyas fái alatt hűsülve mulat azon, hogy kell a járókelőknek a felszaggatott uton körül-köre kecske módjára ugrálva, hol nagy süppedő homokban eviczkélve ez utat megtenniök, míg már a főmérnök az állapotról meg nem győződik s az ut rendezése végett intézkedni nem fog.

Egy homokkerti.

* E rova'ban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Törlesztéses jelzalog kölcsönök

helybeli bármely utcában fekvő rendes bér vagy lakházakra legjutányosabban és legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók.

Fodor Jenő

bankbizományi ircdája Hunyadi és Barna utca sarok (Kornis-ház).

Ugyanott földbirtokokra is legelőnyösebb kölcsönök eszközöltnék.

Kiadó bolt.

A Nagy-Csapó-utca elején, a Csizmadia-szinnel szemben, a Zenede-épület alatti sarok helyen lévő **bolt kiadó**, ez jelenleg hentes üzlet, jó forgalmu hely, hol állandóan kenyér, zöldség s egyéb piac van s Debreczennek egyik legnagyobb, legélénkebb helye, akár hentes üzletnek, berendezéssel is, akár más üzletnek is alkalmas, tágas bolthelyiség jutányosan kiadó s azonnal átvehető.

Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

•Mörath• Egy jó pipa dohányt
•Mörath• ad mindenféle
•Mörath• bűzös szag nélkül
•Mörath• kellemes izzel
•Mörath• kitűnő növény
•Mörath• keverék, tör-
•Mörath• venyesen védve.

A dohánytözsdeket kivéve mindenütt kapható. A hol raktár nincs oda 1 frt 26 kr. utánvétellel franco aszétküldés által.

Mörath

drogueriája »Zum Biber-Grás

Vizonteladónak igen jóvalmező. Eredeti csomag 30 kr. próbacsomag 10 kr. Főraktár: Felix Griensteidl Wieu.

2 Sonnenfelsgasse 7. — Telefon 8491. sz.

97Kgy.

1898.

Hirdetmény.

Hadház város tulajdonát képező a Dugónál a debreczen—nyiregyházai törv. hatósági ut mellett fekvő mintegy 242 kat. hold homoktalaju föld szőlőtelepítés céljából 800 □ öles parcellákban a f. évi szeptember 19-én és folytatva naponként d. e. 8—12, d. u. 3—6 óráig a helyszínen tartandó árverésen örök áron el fognak adni, olyképp, hogy a 10—10 frt. bánétpénzen kívüli vételár 1903, 1904, 1905, 1906 és 1907 évek nov. hó 1-ső napjain lesz 20—20%-jával lefizetendő, addig pedig 1899. jan. 1-től vevők 6%-os kamatot fognak fizetni

Venni szándékozók az árverési feltételeket a közig. jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetik.

H.-Hadház, 1898. aug. 8.

Sinay János
főjegyző.

Bede Gergely
főbíró.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.